

نمانم کزین پس بود نام کی!
کنم تازه^۱ آیین میلاد را!^۲
چو جنگ آورم آتش^۳ سرکشم!
همان^۴ آتش^۵ تیز بُر زین منم!
که نه تخت ماند، نه مُهر و کلاه،
نه نوروز ماند^۶، نه جشن^۷ سده!
برین^۸ بوم تا من^۹ بیستم^{۱۰} میان!
برو چارصد بار بشمر هزارا
که گفتی که بر راهبر جای^{۱۱} نیست!
من از پس خروشان چو شیر^{۱۲} شترگ^{۱۳}!
به خیره نجوید^{۱۴} نشستِ مِهان!
همی^{۱۵} تخت عاج آید از خنجرم^{۱۶}!
ز تخت به روی زمین آورم^{۱۷}!

چرا یاد گرگین نگیری^{۳۱} به ری،
بزرگی و اورنگ و بختش^{۳۲} نبود!

بزرگی من از پارس آرم به ری!
برافرازم اندر جهان داد را!^{۳۴۵}
من از تخمهی نامور^۳ آرشم!
نبیره جهانجوی^۵ گرگین منم!
به^۸ ایران بر آن^۹ رای بُد^{۱۰} ساوه شاه
کند با زمین^{۱۱} راست آتشکده
همه بنده^{۱۴} بودند^{۱۵} ایرانیان
تو خودکامه را^{۱۹} گر ندانی^{۲۰} شمار
ز پیلانِ جنگی هزارودویست
هزیمت گرفت آن سپاهِ بزرگ
چُنان دان^{۲۴} که کس بی هنر در جهان
همی بوی تاج آید از میغفرم!^{۳۵۵}
اگر با تو یک پشه^{۲۸} کین آورم^{۲۹}

بدو گفت خسرو که ای شوم بی^{۳۰}
که اندر جهان یاد^{۳۲} تختش^{۳۳} نبود!

۱- (ق: زنده) ۲- (آ: ز بن برکنم بیخ بیداد را)؛ در ق این بیت بابت سپین پس و پیش شده و در ل^۳ پس از بیت ۳۴۴ بیت ۳۴۷ آمده است ۳- س، ک، ل، س، ۲، س (نیز ل-ن، و-ب)؛ نامدار؛ ق: تاجور؛ متن = ل (نیز پ) ۴- ل: جنگاوران آرش؛ متن = س-س ۵- (نیز ل-ن، ب) ۵- (ق: جهاندار) ۶- (پ: همی) ۷- ک: آذر ۸- س، ل (نیز ق، ب)؛ پر؛ (ن: آ: در)؛ متن = ده دستنویس دیگر ۹- س، ق، ل (نیز ل-ن، لی: بدان؛ متن = ده دستنویس دیگر ۱۰- س: را ۱۱- س (نیز لی، آ: تلی؛ (آ: زمی)؛ متن = یازده دستنویس دیگر ۱۲- (ق: مانم) ۱۳- ل (نیز ل^۳) جشن و ۱۴- (پ: برده؛ ورنجه)؛ در ق در بالا افزوده است: برده ۱۵- س: گشتندی ۱۶- (ق: همه؛ لی، آ: بدین) ۱۷- ل، ۲: مانا ۱۸- (پ: نبستم)؛ در بیشتر دستنویس ها حرف یکم بیستم نقطه ندارد؛ س: آ: یک تن نبستی ۱۹- س، ل، ۲، س (نیز ق، لی، و-ب)؛ خودکامه؛ متن = ل (نیز ل-ن، پ) ۲۰- (ق: ل، ۲: ل: نداری؛ پ: خودندانی)؛ ق: تو خوددانی آن گر بدانی؛ ک: تو گر خوددانی ز لشکر ۲۱- ک: بر خاک بر جای؛ س، ل (نیز ق، لی، آ: ب)؛ (ک: س)؛ (تو: گفتی که اندر (ق: مگر بر) زمین راه (س، ق: جای)؛ ق: س (نیز ل-ن، و-ب، ل^۳)؛ که گفتند بر خاک بر جای؛ متن = ل (نیز پ) ۲۲- ل، ق: دیو (؟)؛ س: پیل؛ متن = ک، ل، ۲، س (نیز ل-ن، ق، ب) ۲۳- (لی: و جوشان چو گرگ) ۲۴- ل (نیز لی، آ: ب)؛ شد ۲۵- س (نیز لی، آ: ب)؛ نجوید به خیره؛ ق: به چیزی نجوید؛ ل: نجوید به چیزی؛ متن = ل، ک، س (نیز ل-ن، ق، ل، ۲-ن) ۲۶- س، ۲۶- س، آ: همان ۲۷- (ق: اندر خورم)؛ ک، ق، آ: پس از این بیت افزوده اند:

سپاه جهان پیش تیغم به رزم
نیززد به یک مرد بی رای و حزم
(ق: آ: بود همچو میخواره در روز بزم)

۲۸- س: ۲: ذره ۲۹- ق، ل (نیز ل-ن، ق، ل، و-ب)؛ آورد؛ (لی: آورد-آورم)؛ متن = ل، س، ک، س؛ آ: پ این بیت را ندارد؛ س: در اینجا سرنویس دارد: پاسخ دادن خسرو بهرام را ۳۰- (نیز ق: نیک بی؛ س: شیرینی؛ متن = دوازده دستنویس دیگر ۳۱- س، ک، (نیز ق: ل، و-ب، آ: نکرده؛ متن = ل، ق، ل، ۲-ن، لی، و-ن، آ: ب) ۳۲- ل: بود؛ (ل: تاج و)؛ متن = سیزده دستنویس دیگر ۳۳- در ل-ن، ق، ل (نیز ل-ن، ق، و، آ: ب) حرف یکم تختش نقطه ندارد ۳۴- (پ: تختش)؛ در ل، س، ل، ۲، س (نیز ق، ل، ۲-ن) حرف یکم بختش نقطه ندارد